

Nro. 43.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniushnak 1-ső napján 1798-ik
esztendőben.*

B é t s.

Eő Felsege Gr. Sigray Károly Urat eő Excellen-
tziáját hofszason viselt külömbkülömbféle hi-
vatalokban és nevezetesen N. Somogy Vármegyé-
nek Fő Ispánságában tett szolgálataira és különös
érdemeire nézve Szent István Rendjének Vitézzei
közzé kegyelmesen számlálni, és ugyan ezen dízes
Rendnek Komendátori keresztiével meg-betsúlni.

Mélt. Eötvenesi *Lövész Zsigmond* Úr, Ts. K.
udvari Tanácsos, a' Sz. István vitézi Rendjének
Commendatorja, Tek. Bekés Vármegyének Fő-
Ispánja, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancellariánál
Referens ezen utólsóbb hivataljától bútsút vévén,
helyette Mélt. Zsadáni és T. Szentmiklósi *Almássy*

Ignátz Ts. K. udvari Tanácsos Úr, és a' Septemviralis Táblának Assessorá lett a' F. K. U. Cancellarián Referense; ennek helyébe pedig Tek. Nyéki *Németh János K.* Tanácsos Úr, és a' Kir. ügyeknek igazgatója Septemviralis Tábla Assessora.

Helvétzia.

A' miot *Arauból* iratik, most már tökéletesen el vagyon végezve, hogy nem másutt, hanem ott légyen a' Helvétziai Respublika törvénytévő Tanácsának és fő Kormányfőjének a' lakhelye. A' *Graubündtenek*, avagy *Grisonok*, még ekkorig neutralisok vóltanak, és sem az egyik, sem a' másik részhez nem tsatolták magokat; hanem már most különös Respublikát fognaké ezután is ismálni, vagy pedig a' Helvétziai új módi Constitutiót bé venni, bizonytalan *(d)*. Az apró Cantonoknak, mellyek már bé vették az új Constitutiót, *Schauenburg* Generálissal lett meg egyezések még eddig ki nem hirdettetett officialiter; de azért még is tudva vagynak annak némelly tizikelyei, mellyek közül a' következők a' nevezetesebbek: 1) Hogy az ő vallások, és egyházi embereik méltó tekintetben tartattassanak. 2) Azon vidékeknek lakosai, a' hová a' Frantziák bé nem mentek, adják által fegyvereiket. 3) Ott állapodjanak meg a' Frantziák, a' hol Május 4-ik napján állottak. 4) Bé veszik ugyan az apróbb Cantonok az új Constitutiót, de semmi hadi sattsot nem fognak fizetni. — A' *Sargausi*, *Appen-*

(d) Graubünderland, le Pais des Grisons, Rhetia, Respublika Grisonum, hajdan az *Austriai Házhoz* tartozott, hanem 1471-ik esztendőben attól el szakadván, Respublikáva lett. Azután, u. m. 1491-ik eszt. ollyatén szövetségre lépett a' Helvétziai Respublikával, hogy ennekutánna is különös Respublika maradjon, hanem mind azokkal a' jussokkal birhasson, a' mellyekkel birtanak a' több szövetséges Helvétziai Cantonok.

zeli, Uri, és St. Galleni lakosok Május 7 és 8-ik napjain biztosokat küldvén Schauenburg Generális-hoz Tigurumba, tudtára adták, hogy ők egyenlő akarattal, és meg egyezésből bé vették a' Helvétziai új Constitutiót. Az apró Cantonokban lakó parasztok, olly nagy mérelységgel és magok el szanasával viaskodtanak, hogy azok, a' kik hadi fogságba estenek, tellyességgel pardont nem akartak venni.

Az Újjabb Helvétziai tudósítások: —

Az Arauban lévő Nemzeti Gyűlés meghatározta, hogy a' Helvétziai Directorium' tagjai egymás között a' második grádusnál közelébb való vérséggel ne lehessenek, és a' töllök tétetendő tiszték is, a' millyenek a' Directorialis Biztosok, Ministerek és Generálisok, az öt Directorok között egyiknek is második grádusú atyafiánál közelébb való ne lehessen.

Azok a' Helvétus Kantonok, a' mellyek az új Constitutiót sokáig nem akarták vólt elfogadni, már most a' következő 4 Kantonokra osztattak fel, és egyesítették a' Helvétziai megoszthatatlan Republikával: — 1) Az úgy nevezett *Waldstadttok* Kantonnya; magába foglalja, Urit, Urselerthalt, Schwytzet, Unterwaldent, Alsó- és Felső Kernwaldet, Engelberget, Gersaut, és Zugot; Fő várossa Schwytz. — 2) *Linth* Kantonnya; a' hová tartoznak Glaris, Sargans, Werdenberg, Gams, Sax, Toggenburgnak felső része a' Himmelwaldig, Gaster, March, Rapperswyl; Fő várossa Glaris. — 3) *Sentis* Kantonnya; ide tartoznak Appenzel, St. Gallen, St. Gallennek minden vidékei, Tockenburgnak alsó része, és a' Rheinthal; Fő várossa St. Gallen. — 4) *Tessius* Kantonnya; ezt teszik, a' Liviner és Palenserthal, Bellenz, Riviera, Lugano, Locarno, Maynthal, Mendris; Fő várossa Bellenz.

A' Helvétziában lévő Frantzia Biztosok' gazdálkodása még mind olyan, hogy a' Helvétziai Directorium kéntelenítettik a' Frantzia Directoriumnál panaszolni érette. Biztos *Rouhiere* és az

Agensei, már az ágyú-önö műhely' szereit is eladták, valami bagatella áronn *Bernában*; hasonlóképpen tselekedtek a' *Solothurnban* lévő fegyveresház béli vas készülettel és fegyverekkel is. Egy *Rapinat* nevű más *Frantzia Biztos*, a' ki a' *Helvétziában* lévő *Frantzia* tábornál most az első embernek látszik lenni, minekutánna 7-dikben *Lucern* várossának kapuit bé-záratta, és embereket is a' magok tulajdon házaiknál árestáltatott volna, az utánn minden közönséges kassákat és fundátziókat el-petsételt, a' melly dolgot a' *Helvétziai Directorium* meg értvén, a' hol a' kassák el-petsételtettek, oda mindenüvé *Biztosokat* küldött, és a' *Frantzia Biztos* által el-petsételtetett kassákra *Helvétziai Nemzeti* petsétet tétetett. *Párisban* is meg panaszolta a' dolgot. A' *Helvétziai Nemzeti Gyűlést* is egy ilyen különös követség által tudósította a' *Helvétziai Directorium* mind ezekről: —

„*Hazaí Törvény-hozók!* A' *Directorium* tudósított, hogy a' közönséges kassát *Solothurnban* *Frantzia Biztos Barbier* el-petsételte legyen; hasonló történt nem sok napok előtt *Lucernben* is. A' *Directorium* el-uvván a' *Frantzia* tisztviselőkhöz botsátott sok irkálásokat, hathatósabb eszközöket vett elő; a' közönséges kassákat, a' melyeket a' *Frantzia Biztosok* el-petsételtek vólt, *Nemzeti* petsét alá vette; *Párisba* *Kurirt* küldött.

Frantzia Respublika.

Azon *Commissió*, a' mellyre a' *Directorium* *Gyülekezetek* választásáról tett jelentésének szoros meg vizsgálása bízott vala, a' *Május 7-ik* napján tartatott ülésben, tett *Bailleul* tagja által az 500 *Tanátsának* relatiót. E' szerént, mindenféle fortélyokat ki gondoltak a' *rajalisták* és *anarchisták* a' *Gyülekezetek* választásának tettések szerént való el intézésére, úgy annyira, hogy vagy a' leg keményebb' eszközök által semmivé teszi a' *Törvénytevő* test azoknak ártalmas fel tetteket, vagy pedig el kerülhetetlen veszedelembe esni engedi a' *Respublikát*. Végteére egy 98 tzik-

kelyből álló decretumot projectalt, a' melly által néhány Gyülekezetek' választása egészen helybe hagyatott, másoké meg vettetett, és azokban a' mellyekben a' választó jussal bíró polgárok közt szakadások vóltak, némely helyett a' nagyobb rész választása hagyatott meg, némellyben pedig a' kisebb részé. Sok Gyülekezetekbeli választásokból egészen ki rekesztettek a' választatott személyek.

A' Commissiónak ezen fel tétele, avagy javasolása, igen nagy lármára és vetélkedésre való alkalmatosságot szolgáltatott az 500 Tanátsának két napi ülésében. Az azt helyben nem hágyok, kik között első vólt Generál *Jourdán*, egy átallyában tagadták azon szakadásoknak mivóltát, a' mellyekről a' Directorium, és a' Commissió szólottanak, és tsalhatatlan próbákat kívántak állításoknak meg bizonyítására, úgy vélekedvén, hogy ez egyedül a' Directorium fortélya legyen, és oda tzelezzen, hogy a' Respublika vezedelemtől való meg mentésének szine alatt, az egész N. Képviselő gyülekezetet néma alkotmányá tesse, 's annak kerekeit maga tettése szerént forgathassa. — Még is mindazáltal végtére is diadalmat vett a' Directorium partyán lévő rész, és egészen bé vétetődött a' *Bailleul* polgár projectuma. — Ezen decretum által *Robert* és *Thomás*, *Lindet*, *Gaston*, *Lequinio*, *Delahaye* és meg többen is, egy átallyában ki rekesztettek a' Gyülekezetek által választatott N. Képviselők közül.

Minekelötte a' Törvénytévő Tanátsnak egy harmad része a' Constitutió szerént eddig viselt hivatallyából ki lépne, a' Directoriumból ki lépett polgár *Francois* helyett, új Directort választott. A' Candidatusok közt leg több voks ment *Treilhard*, *Talleyrand*, és *Cambazeres* Citojénekre. — A' köz bátorságra ügyelő Ministerség a' *Helvétziából* vissza hivatott *Lacartier* polgárra bízott.

A' *Párisi*, Május 11-ik napján költ tudósítások szerént Frantzia Országának minden részeiben nagy készülétek tétettetnek az Angliai expeditió

eszközlése végett. Még azok a' sereg osztagok is, a' mellyeknek a' Rénus környékére kellett volna menni, ellenkező parantsolatot vévén a' *Bresti* tengeri pártokhoz marsiroznak. — Az egész Angliai armádia mozgásban vagon, a' mellyből azt lehetne itilni, hogy minden továbbra való halasztás nélkül útra fog indulni.

Hasonló tudósításaink vagynak a' Frantziának közép tengeren való készületjeikről. A' minden nap váratott *Bonaparte* fő vezér, úgy mond, egészen késznek lenni talallya a' *Touloni* flottát a' ki evezésre. — A' *Nizzai* Grófságból Aprilis 27-ikén jött levelek is azon hangon beszélnek: „Az ezen és az *Antibesi* kikötő helyekben ki készült flottátskák már onnan ki evezvén, a' *Villefranchi* kikötő helyben akarják magokat öszve kaptsolni, a' hová az őket fedező *Badine* nevű *Corvette* is várattatik. A' *Civita-Vechiai* kikötő helyből ki repülendő szállító hajóknak kísérésekre rendelt fregatte is ki indult innen. A' közep tengerben lévő kikötő helyekben hajókra ült hadi nép 40000 főre, és azon tengerben lévő tengeri erő 33 hadakozó hajóra tétetik, és hat hónapra való elésséggel vagon meg rakattatva, 's a' mint beszélük, Május 20-kára a' *Gibráltári* szoros tengerben akar lenni, 's magát a' *Kadixi* kikötő helyben lévő Spanyol flottával igyekszik öszve kaptsolni.

A' Genevai kis Köz-Társaságotskának a' Frantzia Respublikával való öszve kaptsoltatása eránt tétetett meg egyezést April. 26-ikán erőssítette meg a' Párisi Directorium. Ezen meg egyezés a' következő tikkelyekből áll: 1) A' Genevai lakosoknak azon kívánságokat, mellyet a' Frantzia Respublikával leendő egyesítettésekről ki nyilatkoztattak, örömet bé tellyesiti a' Frantzia Respublika; minden Genevai lakosok, akárhol legyenek ők, úgy fognak ennekutánna tartattatni, mint valóságos Frantzia polgárok, és senki se fog közülök az emigránsok közzé számláltatni, ki vévén idősb *Mallet du Pan*, *d'Yvernois Ferentz*, és *du Roveray* Genevai polgárokat, a' kik mind közönséges írásaik, mind alattomban való fortélyos-

ságaik által, a' Frantzia Respublika ellenségeinek lenni mutatták magokat. 2) Azoknak a' Genevai lakosoknak, a' kik *Helvétziába* akarnak által költözni, ingó jószágaiknak ki vitelekre egy, ingatlan vagy fekvő örökségeiknek el adására három esztendő, 's az azokból fordítatandó summának ki vitelére pedig tellyes szabadság engedtetik. 3) A' közönséges békességnek tökéletességre való menetelég semmi requisitió és kvártélyozás alá nem fognak a' Genevaiak vettetni; de azért mindenkor 3000 emberre való különös épületeket tartsanak készen. 4) Senki meg ne háboritassék azon Genevai lakosok közül, a' kik hazájoknak előbbi állapotjáról valamelly politica irást ki adtanak. 5) Azokat az örökségeket, a' mellyeket az Aprilis 16-ikán ki rendeltetett Commissió a' közönség jószágainak lenni esmért, ennekutánna örököszen a' város bírja, 's azokat tettzése szerént hasznára fordithatja. Ezeknek jövedelmeiből kell a' város köz adosságait is ki fizetni. Ellenben a' közönség házákat, a' leveles és könyves tárházakat, a' *Chantepoulet* két épületjeit, és a' Hollandiai bástyát, a' mellyek tudniillik kazármákra fognak által változtattatni, el adni szabad nem lészzen. A' fegyveres házák, az ártilléria, a' tábori minden készületek, és az erősségek a' Frantzia Respublika tulajdonivá fognak lenni. 6) Minden Corporatióhoz, mester- és kéz mives Társaságokhoz tartozó jószágok az azokban részesülő polgároknak tulajdonai lésznek, 's azokat tettzések szerént hasznokra fordithatják. 7) Minden eddig ki adatott törvényes és jegyző könyvek, nem külömben a' kereskedőknek könyveik meg hagyattatnak a' magok erejekben, és a' Frantzia törvényeknek bé vittettetésekig, meg maradnak a' Genevai törvények magok folyamatajokban. — 8) A' nyomtatás végett *Genevába* vitetni szokott fejer Cottonokra, semmi adó nem fog ennekutánna vettetni. 9) A' Genevai portékákat minden adó és 30-ad nélkül szabad lészzen a' Frantzia földön el adni. 10) Ennekutánna tsak 10 Prokatorok lésznek *Genevában*, úgy hogy, a' kik most hiva-

talban vagynak, abban tovább is meg maradjanak, hanem újak fel ne vétetődjenek mind addig, míg 8-on alól nem fog a' számok lenni. 11) Egy pénzverő műhely, egy Cancellária, egy törvény-tévő szék, és egy köz bátorságra ügyelő hivatal állittatassanak fel *Genevában*, ott legyen az osztálybeli Centralis Kormányzék is. 12) Minden idegen Nemzetekkel való alliantiájáról le fog *Geneva* mondani. 3) Ezen alkunak ratificatiója Május 26 ikán tseréltesen fel's. a' t.

A' Párisi Directoriális vagy Officiális Újság írja, az a' *Francois*, a' kinek helyébe közelébbről *Treilhard* Directorrá választatott, olyan rendelést vett legyen a' Directoriumtól, hogy az azon történetek felett való alkudozást, a' mellyek a' *Frantzia* követet *Bétsnek* el-hagyására kényszerítették, és a' melly alkudozásra eleinten *General Bonaparte* vólt ki-neveztetve, most már ő (*Francois*) folytassa.

A' *Magy. Kurir* és *Magy. Merkur* barátságos egyességre lépven egymásközt; ennekutánna mind a' két újság levél *Magy. Kurir* nevezet alatt fog ki-adattatni, mellyről más alkalmatossággal bővebb tudósítást fogunk *Erd. Olvasóinkal* közleni. Addig is pedig, ha valaki, a' ki eddig vagy a' *Kurirt*, vagy a' *Merkurt* különösön hordatta, ezekért a' jövő fél-éztendőre kívántató elő-fizetést, az 5 forintokat, fel akarná hozzánk küldeni, már most tsak a' *Kurirért* küldje, ilyen *Adress* alatt:

An die K. K. Oberst-Hof-Post-Amts-Zeitungs-Expedition. Pro Magyar Kurir

in Wien.

A' múlt Pünköst innepében, velünk edjűtt *Typographiánk* is nyugodott.

D. D. S.